

Kirstine Toft

Glødende Rav

Redaktion Torben Waagner Christensen
Copyright 2003

Indhold

Om Kirstine Toft	2
Nocturne	3
Sommermorgen	4
Sensommer på heden	5
Gåseurt og rhododendron	6
Indgang til fjerkræskuet	7
Sagn	9
En liden vårvis	11
Påske	12
Ved landsbykirkens alter	13
Har du en far	14

Om Kirstine Toft

Kirstine Toft var min mormor.
Hendes fulde navn var Jensine Kirstine Toft.

Da hun giftede sig med William Waagner tog hun hans oprindelige efternavn, Nielsen. Kirstine Toft står som forfatter til disse digte i de efterladte papirer, på nær det sidste, hvor hun underskriver sig med Jensine Nielsen. Men sproget og tonen - ligner det ikke i de fleste digte meget morfars?

Dog tror jeg, at et par af digtene kan være hendes egne. Ellers kan det være hans digte, som tænktes udgivet i hendes navn. Hvordan det egentlig hænger sammen, har det ikke været muligt at finde frem til, så jeg vælger her at udgive digtene under hendes navn.

Torben Waagner Christensen

Nocturne

Ved Hermes Statue

Hvorfor er husene ikke et krat
af blomstrende oleandrer,
der lukker sig om dine svævende skridt,
du skønhedens Hermes, der vandrer?

Og hvorfor er skyerne regn ikke sol
og gaden ej bugten ved Capri,
der breder azurblå og sølvblank sig ud
med solrøde segl mod Cantabri?

Der steg du af badet, du dejlige dreng
med vand på de herlige lemmer.
Engang, når jeg dør, mod min læbe til slut
jeg dit kys og dit smil end fornemmer.

Og er du end fører til dødsriget da,
jeg følger dig hvorhen du vandrer.
Thi jeg har jo ligget med Pharons båd
fortøjet bag oleandrer.

Sommermorgen

Det er en sommermorgen
med spindelvæv over vang.
Jeg synger, mens duggen letter,
min kønneste morgensang.
Så forunderlig glad som lærken,
der stiger så højt under sky,
hilser jeg med mine sange
det blændende morgengry.

Let går jeg dagen i møde.
Luften er blank og ren.
Solen breder sit lyshav
over hver blomst og gren.
Hele den myldrende sommer
vækkes til frodigt liv.
Små rislende klokke-toner
dirrer fra åens siv.

Gylden og varm kommer dagen
fyldig i morgenens spor,
med sommerens yppige gaver
til mit hjemlands frodige jord.
Jeg ser, hvor høsten vokser
af sommerdagens guld.
Jeg fatter, hvor bonden drømmer
sin lade af kerner fuld.

Sensommer på heden

Brisen slår ind fra det åbne hav
Og smyger de ældgamle bakker,
Hvor lyngen blomstrer som glødende rav
og lysende sensommertanker.

Mod fuldmånen lyser det røde skær.
Brisen løfter de tryllende dufte
Og spreder dem ud så til sindet det bær
af blomsternes rusende dufte.

Den luftning – varsomt – i sensommerkvæld
drager rigdom af lynghedens tuer;
Thi mens rugen luder sit gyldne væld,
står alhedens toppe i luer.

Jeg længer vil drømme til sent i nat
herude på tusindårsgraven,
som frihedens kæmper til minde har sat,
så vi nu må takke for gaven.

Himmelen stråler, og stjernernes skær
Hviler drømmende lyst over sletten.
Og stjernernes skud – ja en hel lille hær –
knytter himlens ynede til heden.

Fra vugge til grav har jeg heden kær,
Jeg jubler, mens årene glide.
”Du skøn var, min hede, men skønnest du er
og bliver dog ved sensommertide.

Gåseurt og rhododendron

Plant gåseurtens rødder
i læ bag gårdens port.
Og der kom aldrig blomster
på den vilde gåseurt.

Plant så en rhododendron
i den markfrie blæst.
Og den vil stille visne
for den første streg nordvest.

Thi alle blomster kender kun
til denne ene lov:
”Hvert liv må leves, som det fik
af Skaberen behov.”

Og mennesket, der øverst
blandt alle blomster står,
det føler dybest loven,
som gennem livet går.

For én er rhododendron,
og én er gåseurt.
Én blomstrer i den frie blæst.
Én blomster i en port.

Indgang til fjerkræskuet

En lille by, en gammel by med blomsterstille gader,
en by, der vokser slumrende som barn i slettens sol;
en by, der blot så til i landet, hørte landets gol,
og hvert lille hjerte slår sin takt til festernes kaskader.

Hver borger i den gamle by, den lille by på sletten,
skal hejse travle flag, som spejles i den stille å.
Men i dag skal strømmen drømmende og ensom gå;
for staden har en rolle i verdenskabaretten.

Hver buttet bondekone fra Skagen ned til Tønder
har smilt til gule kyllinger, som nipped blågrønt græs,
mens hun har drømt om æg – om æggene i læs,
om fedmeperlet suppe og om dun i brudehynder.

Og tusind snilde bønder åbnede for stramme vester
og fyldte besejrende den brune tegnebog
og tænkte på de tunge tog og dampere, som drog
med hønsegårdens avl til Hull og London og Manchester.

Af tusind bitte strømme vokser floderne sig store.
På tusind runde æg kan landets velfærd bygges op.
Forunderlige sangere har sagt: Slut i trop.
Og gæsted' I vor gamle by – da var det dét, I gjorde.

Og fyldt af folkemasser bli'r de tjærede perroner.
Og vimret som en verdensstad bli'r stadens stille strøg,
og byens skueplads, den får et mageløst besøg.
Og hanerne, som galer, er de sande festgonggonger.

De tavse mørke dommere, som tænksomt roligt skrider
imellem runde Plymouthrocks og spændte bondekoner –
Er det kun høns, de dømmer – dommen gælder millioner.
Af deres seerblikke rinder gyldne komne tider.

Den tid er svunden som hver skænket vin sin styrke taber
da herremanden øltyk løfted' fra sit bord sit krus.
Nu er det småbrugskonens puslen om sit lave hus
ved dueslag og hønsegård, som Danmarks stortid skaber.

En lille by, en gammel by med blomsterstille gader,
en by, der vokser slumrende som barn i slettens sol;
en by, der blot så til i landet, hørte landets gol,
og hvert lille hjerte slår sin takt til festernes kaskader.

Under parkens løvtag svulmer festens skæmtende orkester.
Rastløs hamrer tonerne fra rastløs karrusel.
Rødligblå raketter brister i den sidste kvæld.
Og så får ungdom vel den største fest på festens sidste
rester.

Sagn

I de mørkeste nætter om høsten
 blaftrer en ensom prås,
hvor den sidste tater har sin grav
 deroppe på Yllebjerg Ås.

Han sendte sin datter mod østen
 bortover Daugbjerg Dås,
førend han lagde sig ventende
 under lyngtørv på Yllebjerg Ås.

Fattigfolk vender den magre muld
 i sognene rundt derom.
Ikke den dristigste bonde
 did med sit plovjern kom.

I de nætter, da tøsen venter
 sin elsker i høstebyg,
da er det at flammen skærer
 deroppe på åsens ryg.

Da rejser to hundrede skuldre
sig ude ved bankens skrænt.
To næver løfter sig knyttede
og truer mod øster vendt.

Blæsten kommer med ruskregn
og løfter vildt i hans hår.
Rygterne om hans trusler med
kornmodslunterne langvejs går.

”Når I forbandede slægter
har ædt jer mæt i vor jord,
skal heden hæve sit ørkenflag
på ny i sønder og nord!”

Så skrider han tungt tilbage
og gemmer sig i sin grav.
Han ved, hans mørke forbandelse,
hine lyse forjættelse gav.

Når lyngen igen gror frodigt
om kirken i Århus By,
da tvinder hans datter sig dér en krans
og vandrer mod vest på ny.

Hun ved, hun skal komme tilbage
engang om mangfoldige år,
og slynge den krans af det røde lyng
om hans jordslåede hovedhår.

En liden vårvisse

Det mørknes – man ringer med klokker
for solen, som nylig sank.
Mod himmelbuen sig tegner
en sølvpoppel grå og slank.

Jeg drømte, jeg hviled mit hoved
mod hans stærke og rolige arm.
Han var kommen i kvæld for at lindre
min ensomheds sorg og harm.

Men jeg sidder her ensom og hvisker
stille hans fredsæle navn.
Oh – snart skal jeg høre din stemme
og modtages mildt i din favn.

For nu bli'r det vår – det bli'r sommer.
Og så vandrer høst sin gang.
Men urhønen kylrer bag åsen
de lysende vårnætters sang.

Den poppel dér ved mit vindue
har tusinde knopper i skud.
Uundværlige – drømmen bliver sandhed.
Se – i gry springer sølvpoplen ud.

Påske

Er tvivlens onde fugle bortfløjne,
da lander troen på livets bred.
Over står himlen i vår som øjne,
der blåner af fred og uskyldighed.

Vi går gennem de blomstrende stræder,
hvor liljebloomst bag hvert vindue udsprang;
hvor børnene leger i nye klæder,
som far har stræbt for den vinter lang.

De gamle dyrker salmernes melodier
ved ovnen, mens ungdommen to og to
strejfer ad markernes spirende stier;
tys – kan I høre græsset gro?

Den, der har længtes mod lysets klokker,
mens vintermørket pinte hans sind,
han går, hvor folket sig festklædt flokker
og vandrer ydmyg i kirken ind.

Og den, der blev kuert af vinterens tunge sind
og frygtede vårens vemodsgys
han fatter, at kun gennem angst og smerte,
løftes vi op i et højere lys.

Ved landsbykirkens alter

Ned imod mig stråler
et alter rigt og tungt
med lysskær omkring korset,
som står her evig ungt.

I sjælen tier tvivlen,
jeg synker stille ned
i tanker om at bede.
Om hvad – jeg ikke ved.

Jeg kysser bare dugen,
der dækker herrens bord.
Men Gud han modtager også
en bøn foruden ord.

Har du en far

Har du en Far, hvem Tidens Tand
gjorde gammel, bøjet og svag?
Husk da, det lakker mod Gravens Rand,
og sig nærmer Afskedens Dag.

Har du en Far, som mangen Gang
smilte i dine Øjnes Blå,
som lo når din kåde Latter klang,
så Tårer i Øjnene stå?

Har du en far, hvis håb du var?
Hans Manddoms Stolthed og Lyst?
Som tænkte, når han som Barn dig bar:
"Den Gut bli'r min Alderdoms Trøst!"

Har du en Far du i Barneår
Hånd i Hånd fulgte over Vang,
mens Blomster stråled i Høst og Vår,
og mens glade Lærker sang?

Har du en Far, som var så god?
Stryg da hans grånende Har;
thi ham du skylder dit Liv, dit Blod
og Renter fra unge år.

Har du en Far, så tag hans Hånd,
tak, fordi han så trofast stred.
Tak ham for tusind Minders Bånd.
og tak for hans Kærlighed.